

Końcowa ocena gospodarki ubiegłego okresu Nadleśnictwa Gryfice dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie

Powierzchnia Nadleśnictwa Gryfice na podstawie opisu taksacyjnego wg stanu na dzień 01.01.2009 roku wynosiła 19 312,34 ha, natomiast na koniec obowiązywania planu UL tj. na dzień 31.12.2018 roku powierzchnia nadleśnictwa wynosi 19 357,98 ha (wzrost powierzchni o 45,64 ha). W minionym 10-leciu odnotowano wiele zdarzeń w bilansie powierzchni nadleśnictwa. Najbardziej znaczący wpływ na zmiany w powierzchni miało: przejęcie gruntów od Starostwa Gryfickiego na podstawie art. 4 ust. 1 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2018 poz. 2129) - 31,67 ha, przejęcie gruntów z ANR na podstawie art. 24 ust. 4a Ustawy z dnia 19.10.1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. (Dz.U. 2018 poz. 91) - 17,42 ha, przekazanie gruntów w trybie Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. 2018 poz. 1474) – 10,82 ha.

Podział gospodarczy oraz wieki rębności przyjęte w poprzednim Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gryfice sprzyjały prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w nadleśnictwie. Wykonanie zadań z zakresu pielęgnowania lasu w wysokości podanej w referacie Nadleśniczego wynikało przede wszystkim z bieżących potrzeb hodowlano-ochronnych d-stanów, a także z utrzymania odpowiedniego stanu sanitarnego lasu.

Etat miąższościowy w użytkowaniu rębnym został zrealizowany w 99,9 %, natomiast w użytkowaniu przedrębnym wykonano w 100,1 %. Użytki przygodne w cięciach rębnych stanowiły 5 %, natomiast w cięciach przedrębnych 14 %. Łącznie wykonano 100,0 % etatu miąższościowego użytków głównych zatwierdzonego przez Ministra Środowiska.

Obligatoryjny powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym zrealizowano w 100,8 %, natomiast etat powierzchniowy cięć w użytkowaniu rębnym wykonano w 99,9 %.

Realizację etatu użytków rębnych i przedrębnych zarówno w wymiarze miąższościowym jak i powierzchniowym oceniam bardzo dobrze. Udział użytków przygodnych w użytkowaniu głównym na poziomie 9,6 % w kontekście presji czynników szkodotwórczych (w tym wiatrów huraganowych w 2014 r.) oceniam pozytywnie.

Zadania w ramach pielęgnowania lasu w Nadleśnictwie Gryfice ogółem zrealizowano na poziomie 117 %. W aktualnej ocenie stopnia wypielęgnowania drzewostanów, dokonanej przez Wykonawcę prac urzędniowych, nie stwierdza się drzewostanów zaniedbanych pielęgnacyjnie.

W zakresie działań dotyczących hodowli lasu realizacja odnowień na powierzchniach otwartych na poziomie 91 % wiązała się z przelegiwaniem zrębów bieżących, wstrzymaniem cięć rębnych w d-stanach niedostępnych (z lustrem wody) oraz z zamianami rębni zupełnych na złożone.

Realizacja odnowień pod osłoną w rębniach złożonych na poziomie 69 % związana jest z trudnościami z naturalnym odnowieniem gatunków ciężkonasiennych,

przelegiwaniem powierzchni po cięciach wykonywanych pod koniec 10-lecia, szczególnie w rębni gniazdowej zupełnej oraz braków potrzeb odnowienia powierzchni po cięciach uprzążających (niewielkie szkody w istniejących odnowieniach).

Na terenie Nadleśnictwa Gryfice na dzień 31.12.2018 r. nie odnotowano upraw i młodników niezgodnych ze składem pożądanym oraz upraw przepadłych. Jedyną uprawą częściowo zgodną jest uprawa na siedlisku Lw z gatunkiem panującym Ol. Pozytywnym wskaźnikiem, wynikającym z prowadzenia gospodarki leśnej w ubiegłym okresie jest wysoki stopień pokrycia upraw i młodników wynoszący 92 %. Zinventaryzowano 537 ha upraw i młodników po rębniach złożonych.

W wyniku realizacji zadań określonych w poprzednim Planie Urządzenia Lasu nastąpił znaczący wzrost powierzchni drzewostanów w klasie odnowienia (KO) z 814 ha wg stanu na 01.01.2009 r. do wysokości 2067 ha wg stanu na 31.12.2018 r. Powierzchnia drzewostanów w klasie do odnowienia (KDO) wg stanu na 01.01.2009 r. wynosiła 66 ha, natomiast wg stanu na 31.12.2018 r. 311 ha. W drzewostanach tych prowadzone są bieżące cięcia rębne, głównie rębniami gniazdowymi.

Poprawie uległa jakość prac odnowieniowych, skuteczność zabezpieczeń przed szkodami ze strony zwierzyny oraz jakość materiału sadzeniowego. Wszystkie te czynniki miały wpływ na wykonanie powierzchniowe projektowanych poprawek i uzupełnień na poziomie zaledwie 31 % planu. Wykonanie melioracji agrotechnicznych na poziomie 114 % jest wynikiem rzeczywistych potrzeb lasu w tym zakresie.

Szkody w uprawach i młodnikach powodowane były głównie przez jelenia i sarnę. W celu ograniczenia szkód powodowanych przez zwierzynę łowną główny nacisk położono na utrzymanie liczebności zwierzyny płowej oraz jej struktury wiekowej i płciowej na optymalnym poziomie. Oprócz tego, nadleśnictwo prowadziło szereg działań profilaktycznych i ochronnych. Jako działanie ograniczające występowanie szkód od zwierzyny wykonywano między innymi: wykładanie drzew zgryzowych, grodzenia upraw i młodników siatką, szczególnie domieszek liściastych. Kluczowym działaniem dla ograniczenia szkód od zwierzyny jest właściwa gospodarka łowiecka. Wskaźnik realizacji odstrzału zwierzyny grubej w minionym dziesięcioleciu wynosił: jeleni – 99%, sarna – 99%, dzik – 93%. W przypadku dzików, poziom realizowanego odstrzału pozwalał utrzymać stan populacji na poziomie zbliżonym do założeń WŁPH. Pozytywnie oceniam wskaźnik realizacji odstrzału jelenia, sarny i dzika. Szczególnie istotny wydaje się wzrost pozyskania jeleni o przeszło 400% w skali 10-lecia.

W wyniku przeprowadzonych w latach 2015 – 2016 inwentaryzacji metodą pędzeń i obserwacji letnich, w nowym WŁPH na lata 2017 – 2027 zweryfikowano stany jeleni do poziomu zbliżonego do rzeczywistego, co pozwoli na właściwe gospodarowanie populacją w latach następnych.

W ostatnich latach zaobserwowano również wzrost szkód wyrządzanych przez bobry w młodnikach i drzewostanach starszych, zlokalizowanych wzdłuż cieków wodnych i wokół jezior. W ramach przeciwdziałania szkodom od bobrów Nadleśnictwo wraz z Zarządami Kół Łowieckich, (których obwody znajdują się na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Gryfice) wystąpiło z wnioskiem do Regionalnego

Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o odstrzał bobrów. Dyrektor RDOŚ wydał stosowną decyzję zezwalającą na odstrzał bobrów.

Uszkodzenia w drzewostanach przez czynniki abiotyczne: wiatr, okiść śnieżną, przymrozki, susze miały w minionym dziesięcioleciu charakter lokalny. Spośród czynników abiotycznych największe szkody zanotowano od nadmiaru wody (podtopienia, zalania), łącznie szkody z tego tytułu wystąpiły na pow. 1426 ha. Działania nadleśnictwa w zakresie ochrony lasu oceniam jako skuteczne i właściwe.

W latach 2009-2018 lasy Nadleśnictwa Gryfice były zakwalifikowane do drugiej kategorii zagrożenia pożarowego. Przyczyny powstałych pożarów lasu, w zdecydowanej większości, w sposób bezpośredni lub pośredni, związane są z działalnością człowieka (m.in. podpalenia). Potencjalnym zagrożeniem pożarowym jest wzmożona penetracja lasu przez turystów. Szczególnym okresem pod tym względem jest okres letni i jesienny, w którym ma miejsce wzmożona penetracja terenów leśnych ze strony turystów i grzybiarzy. Innym potencjalnym zagrożeniem pożarowym są przebiegające przez tereny leśne drogi publiczne a także linie kolejowe.

Podsumowując przeprowadzoną ocenę gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie Gryfice należy stwierdzić, iż realizacja zadań wynikających z zatwierdzonego Planu Urządzenia Lasu, przebiegała zgodnie z założeniami tego planu. Realizowano działania zmierzające do zachowania trwałości i zabezpieczenia stanu sanitarnego lasu.

Przeciętny wiek drzewostanów w nadleśnictwie wzrósł z 62 lat do 68 lat. Wzrost przeciętnego wieku jest znaczący i powoduje zaburzenie relacji pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów Nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów. Różnica wynosi obecnie 18 lat co jest znaczącym odstępstwem. Sytuacja ta jest zjawiskiem niekorzystnym i należy podjąć działania korygujące w kierunku stanu pożądanego. Analizowana sytuacja znajduje odzwierciedlenie w nowym Planie Urządzenia Lasu poprzez wzrost etatu użytkowania rębego.

Przeciętna zasobność drzewostanów w Nadleśnictwie Gryfice w ostatnim dziesięcioleciu wzrosła o 20 m³/ha z 281 m³/ha na do 301 m³/ha.

Gospodarkę przeszłą, jak i wykonanie zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody, ogólnie oceniam jako prawidłowe. W najbliższym okresie należy zwrócić uwagę na utrzymanie wysokiego poziomu racjonalnej gospodarki leśnej oraz zwrócić szczególną uwagę na pełną realizację etatu cięć w użytkowaniu rębnym.

Należy stwierdzić, iż zadania planowe w minionym dziesięcioleciu w Nadleśnictwie Gryfice realizowano zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustawie o lasach.

Z up. DYREKTORA ROLP
ZASTĘPCA DYREKTORA ds. GOSPODARKI LEŚNEJ

Krzysztof Sielecki

